

ЧЕРЕЗ ВЛАСНІ АМБІЦІЇ

породили конфлікт з місцевою газетою "Полісся" керівники Зарічненської райдержадміністрації та районної ради

Не у тридев'ятому царстві, не в тридесятому государстві, а всього за 180 кілометрів від Рівного, неподалік українсько-білоруського прикордоння розкинулося мальовниче селище міського типу Зарічне. І дало воно однойменну назву такому ж мальовничому, всіяному блакиттю озер, району. І живуть у цьому районі гарні і працелюбні люди. От тільки біда – за останні десятиліття майже вся економіка району занепала, тому й тамтешні поліщуки здебільшого кинулися на заробітки – як не в сусідню Білорусь, то у недружню тепер Росію. А хто такої змоги не має – у цю пору вирушають до лісу заготовляють гриби та ягоди та везуть їх на ринки близьких, а нерідко й досить віддалених містечок і великих міст. А ще здавна любить місцевий люд читати свою районну газету, яка так і зветься «Полісся». Що це саме так – свідчить стабільно високий (як для Зарічненського району) тираж видання – більше п'яти тисяч примірників. І ніхто такого розміреного укладу життя в цьому районі не порушував. До тих пір, аж поки до керівництва Зарічненщиною прийшла нова демократична (так вона сама вважає) влада в особі голови районної державної адміністрації Анатолія Смаглюка та голови районної ради Миколи Якушика. І почала наводити лад. Не в економіці, звісно (для цього потрібен хист і хоча б такі сякі знання з управління тією ж економікою). Взятися за місцеву газету та її головного редактора Тамару Алексіюк, до речі, заслуженого журналіста України. За газету, котра вже давно працює в умовах самокупності і не вимагає жодних коштів від тієї ж влади за висвітлення її діяльності, як це передбачає Закон України «Про порядок

висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації». Але, як кажуть, – про все по порядку.

Власне сам конфлікт між місцевою владою та районною газетою, а якщо точніше – з її редактором зрів подавно: він то стихав, то з новою силою набирив обертів. Їх пік прийшовся на 26 червня 2015 року: саме в цей день голова райдержадміністрації Анатолій Смаглюк видав розпорядження за № 82-к «Про попередження Алексіук Т.Г. про зміну істотних умов праці». Посилаючись на певні статті Кодексу законів України про працю, Закону України «Про місцеві державні адміністрації», Постанову Кабінету Міністрів України № 203 від 19 березня 1993 року «Про застосування контрактної форми трудового договору з керівником підприємства, що є у державній формі власності» та враховуючи рішення Зарічненської районної ради № 9 від 8 грудня 2010 року «Про делегування повноважень районної ради районній державній адміністрації», пан Смаглюк у наказному порядку попередив редактора «Полісся» Тамару Алексіук «...про зміну в організації виробництва і праці, що зумовлює зміну істотних умов праці, а саме – укладення трудового договору у формі контракту... У разі незгоди на продовження роботи в нових умовах (на умовах контракту) трудовий договір з нею буде припинено за пунктом 6 статті 36 Кодексу законів про працю України».

І ось тут постає цілком закономірне питання: з якого це дива голова райдержадміністрації, котра навіть не є засновником чи співзасновником газети, взявся наводити лад у редакції? Чому цього не робили його попередники на посаді, адже названі вище документи, на котрі й посилається Анатолій Смаглюк, датовані 1993-м та 2010-м роками? Відповідь доволі проста: газета «Полісся» останнім часом веде незалежну від влади редакційну політику. Це підтверджує хоча б побіжний аналіз публікацій районки. Така незалежність подобається читацькій аудиторії, та аж ніяк не подобається чиновникам від влади. Отож, видавши вказане вище розпорядження, влада, схоже, вирішила накинути своєрідну петлю на «горло» редакції, а її керівника поставити на місце: мовляв, будеш брикатися – ми тобі ту саму петлю швидко затягнемо. Та вийшов, як то кажуть, облом: редактор виявилася не з похлихливих і за активної підтримки секретаріату обласної організації Національної спілки журналістів України взялася відстоювати своє право на працю.

Насамперед ми звернулися за консультацією до головного юрисконсульта НСЖУ Тетяни Котюжинської, надавши для аналізу ксерокопії документів, які надійшли на адресу Тамари Алексіук з райдержадміністрації. Висновок юриста з багаторічною практикою був категоричним і однозначним: вимога щодо обов'язкового укладення контракту є незаконною і такою, що порушує право на працю. Як незаперечний аргумент, Тетяна Котюжинська навела витяги з Кодексу законів про працю, Господарського кодексу, Закону «Про місцеве самоврядування в Україні», "Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні», «Про телебачення і радіомовлення", котрі не визначають контрактну форму трудового договору як обов'язкову для головного редактора комунального засобу масової інформації (на відміну від керівника державного підприємства).

Більше того, Конституційний суд України рішенням від 9.07.1998 року № 17/81-97, виходячи з необхідності посилення правових засобів захисту прав громадян в галузі праці, унеможливлення їх ущемлення, додержання вимог ратифікованої Україною Конвенції Міжнародної організації праці № 158 про припинення трудових відносин з ініціативи підприємства визнав за доцільне обмежити визнання сфери застосування контракту лише законами, які є прерогативою Верховної Ради України. Суд окремо зазначив, що **контрактна форма трудового договору не може впроваджуватися нормативними актами центральних і місцевих органів виконавчої влади, актами органів місцевого самоврядування**, а також колективними договорами і угодами та іншими локальними нормативними актами.

Про все це головний редактор «Полісся» Тамара Алексіук повідомила Анатолія Смаглюка (принаймні, відповідь Тетяни Котюжинської на наш запит була надрукована в районній газеті 9 липня 2015 року). Проте для голови райдержадміністрації аргументація юриста виявилася непереконливою і він далі продовжував наполягати на виконанні керівником редакції власного розпорядження.

У мене, як голови обласної журналістської організації, не залишалося нічого іншого, як зателефонувати до Анатолія Смаглюка і хоч таким чином з'ясувати обставини конфлікту. Але керівник райдержадміністрації й далі був непохитним. Коли ж я натякнув на те, що від імені секретаріату обласної організації НСЖУ будемо звертатися до глави Адміністрації Президента України, у відповідь почув: ваше право, а нам, місцевій владі, краще знати що і як робити в районі. Після такої «теплої» розмови, не залишалося нічого іншого, як лист з хронологією протистояння Зарічненської влади із своєю ж газетою відправити до Києва. Результат: досить було лише одного телефонного дзвінка з відомства Бориса Ложкіна, аби змусити пана Смаглюка скасувати своє нічим необгрунтоване розпорядження.

Якщо ж ви, читачу, думаєте, що протистояння зарічненських журналістів з місцевою владою на цьому вичерпалося, то глибоко помиляєтесь. Воно знайшло своє продовження ще в одному грізному витворі епістолярного жанру. На цей раз у листі за підписом голови районної ради Миколи Якушика, датованому 29 липня 2015 року. Аби приструнити непокірного головного редактора своєї ж газети, посилаючись на відповідні статті Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Цивільного та Господарського кодексів України, а заодно ставлячи під сумнів **обгрунтованість та потребу (???)**

прийняття

(виділення автора) Верховною

радою України у січні 2009 року постанови «Про запровадження мораторію на виселення редакцій друкованих засобів масової інформації, закладів культури, в тому числі бібліотек, видавництв, книгарень, підприємств з розповсюдження книг та преси» і Закону України «Про посилення захисту майна редакцій засобів масової інформації, видавництв, книгарень, підприємств книгорозповсюдження, творчих спілок» (набрав чинності 19 червня 2010 року), пан Якушик зажадав від редакції звільнити в термін до 4 листопада 2015 року приміщення загальною площею 63,9 квадратних метри, котрі та ж редакція орендує з червня 2000 року в райдержадміністрації, а згодом – в районній ради. У перспективі звільнену територію голова районної ради планує використовувати для потреб самої ради. При цьому недвозначно заявляє, що діє виключно «від імені та в інтересах територіальних громад». Та саме ось тут виникає цілком закономірне питання: а чи цікавився Микола Якушик думкою тих самих територіальних громад щодо примусового виселення редакції «Полісся»? Схоже, ні. Бо ті ж територіальні громади, а простіше кажучи, мешканці району, дружно стали на захист, зауважте, не керівництва районної ради, а своєї газети у її протистоянні з тією ж місцевою владою. Про це свідчать численні листи до редакції, котрі були опубліковані на шпальтах видання. Вони сьогодні і є тим лакмусовим папірцем, який визначає рівень довіри до влади. Завтра цей рівень довіри продемонструють пересічні мешканці Зарічненщини на місцевих виборах. І, схоже на те, що їх результати явно будуть не на користь діючим очільникам цього

району.

Уже коли ця публікація була готова до друку, на адресу редакції газети «Полісся» надійшло повідомлення з Рівненської обласної державної адміністрації за підписом першого заступника голови Юрія Приварського. Весь зміст цього документа переповідати немає потреби. Але одна цитата з нього таки заслуговує на увагу. «...відповідним листом облдержадміністрації голову Зарічненської райдержадміністрації попереджено про дотримання вимог законодавства при виданні розпоряджень».

Дмитро ТАРАСЮК,

голова обласної організації

Національної спілки журналістів України,

заслужений журналіст України.